

Η ΜΟΙΡΑ ΜΑΣ

Μια εξέταση ορισμένων προβλημάτων
που αφορούν την Κύπρο.

Ν. Κ. Λανίτης

1963

Η ΜΟΙΡΑ ΜΑΣ

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

OUR DESTINY - THE IMPORTANCE OF UNITY

Η κατάργηση του νόμου για τη φορολογία εισοδήματος τον Δεκέμβριο του 1961, η κατάργηση των δήμευσεων, η επιδείνωση των σχέσεων μεταξύ ελληνικής και τουρκικής κοινότητας, η πρόσφατη αύξηση των εισαγωγικών δασμών, οι οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπισε το Ελληνικό Κοινοτικό Επιμελητήριο δεν είναι παρά ελάχιστες αλλά σαφείς ενδείξεις ότι το κρατικό πλοίο περνάει θαλασσοταραχή. Στον μέσο Ελληνοκύπριο όλα αυτά οφείλονται στις πρόνοιες των συμφωνιών της Ζυρίχης και του Λονδίνου.

Για μια στιγμή ας ρίξουμε μια ματιά στο παρελθόν για λόγους πρόβλεψης του μέλλοντος, όπως η ηλικιωμένη κυρία που παραπονιόταν για το πού κατευθυνόταν η νέα γενιά. Της είπαν ότι θα έκανε καλά να σκεφτεί από πού προήλθε. Η συμφωνία της Ζυρίχης ήταν το αποτέλεσμα της έκτακτης ανάγκης. Στην πραγματικότητα πηγαίνει πιο βαθιά από αυτό. Πηγαίνει στην πολιτική της «ένωσης και μόνο ένωσης» που ακολουθούσαν οι Έλληνες ηγέτες κατά την περίοδο της Βρετανικής κυριαρχίας. Αυτή ήταν μια πολιτική που υπαγορευόταν από το συναίσθημα και όχι από τη στρατηγική. Ρίξτε μια ματιά σε έναν άτλαντα, δείτε τη θέση της Κύπρου. Στη συνέχεια, δείτε άλλα κράτη της Μέσης Ανατολής. μετά κοιτάξτε την Ελλάδα. Ήταν προφανές ότι η ένωση δεν ήταν δυνατή παρά μόνο με κατάκτηση. και ούτε αυτό ήταν δυνατό.

Ήδη από το 1946 επέστησα την προσοχή, μέσω της Social Progress Society, των πολιτικών ηγετών ότι η μόνη δυνατή πορεία που μπορούσαμε να ακολουθήσουμε ήταν μέσω της συνταγματικής ανάπτυξης και της απόκτησης αυτοδιοικητικών εξουσιών. Μέσα από μια διαδικασία εξέλιξης θα μπορούσαμε να γίνουμε κύριοι του σπιτιού μας και τελικά να ενωθούμε με την Ελλάδα αν το θέλαμε. Ταυτόχρονα, επέστησα την προσοχή στη σημασία του Τουρκικού παράγοντα που χρειαζόταν προσεκτικούς χειρισμούς και κατέστησε αναγκαία τη χορήγηση ορισμένων εγγυήσεων αποδεκτών από τους Τούρκους. Μία από τις τέσσερις αρχές της Κοινωνίας (Social Progress Society) ήταν «η λήψη των βημάτων εκείνων που οδήγησαν στην ηθική βελτίωση του κυπριακού λαού, μέσω της ενότητας μεταξύ των Ελλήνων και της στενής συνεργασίας Ελλήνων και Τούρκων». Περαιτέρω και στο καταστατικό της Εταιρείας (δημοσιεύθηκε το 1948) αναφερόταν ότι οι Έλληνες έπρεπε να βοηθήσουν τους Τούρκους με ανιδιοτελή και ειλικρινή τρόπο. Λίγοι εκείνες τις μέρες συνειδητοποίησαν τη σημασία αυτών των εκτιμήσεων. Κάποιοι φίλοι και εγώ εκδώσαμε την εφημερίδα «Πρόοδος» και για τρία χρόνια προσπαθούσαμε να φέρουμε στο σπίτι στους ηγέτες και στο ευρύ κοινό τη σημασία της απόκτησης πάνω από οτιδήποτε άλλο συνταγματικών ελευθεριών στο εσωτερικό και της ανάπτυξης στενότερης συνεργασίας μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων.

Η πορεία που υποστηρίξαμε δεν έγινε. Η χορήγηση συντάγματος στην Κύπρο χαρακτηρίστηκε γενικά ως «τορπίλη της ένωσης» και όσοι το υποστήριζαν αντιμετωπίζονταν με περιφρόνηση. Δεν έγινε αντιληπτό ότι η πολιτική ελευθερία σήμαινε πραγματικά το να γίνει κάποιος κύριος του σπιτιού του. Αναζητήσαμε την ελευθερία στην ένωση λόγω υποσυνείδητης αντίδρασης στην αποικιακή κυριαρχία και έτσι παρασυρόμασταν από τα συναισθήματά μας. Στην πραγματικότητα, η ιστορία της ανθρωπότητας δείχνει ότι ο άνθρωπος αναζητά - και συνήθως βρίσκει - αυτό που πιστεύει ότι είναι η πολιτική του ελευθερία στην απόσχιση και όχι στην ένωση.

Ένωση και μόνο ένωση ήταν ουσιαστικά μια αρνητική πολιτική. Υπονοούσε την άρνηση όλων των προτάσεων και μπορούσε να συνδυαστεί μόνο με τη χρήση βίας. Τελικά καταφύγαμε στη βία. και τα γεγονότα που ακολούθησαν ακολούθησαν μια αναπόφευκτη τροχιά που μπορούσαμε να προβλέψουμε αλλά δεν το κάναμε. Η αδυναμία ένωσης με την Ελλάδα έγινε εμφανής. Η σημασία του τουρκικού παράγοντα έγινε εμφανής. Η αξία της αυτοδιοίκησης ως έκφρασης της πολιτικής ελευθερίας έγινε εμφανής. Οι πιθανότητες βάραιναν πολύ εναντίον μας. Οι Έλληνες κομμουνιστές και οι αριστεροί ήταν παθητικοί. Οι Τούρκοι ήταν σε εξέγερση, φοβούμενοι ότι η ένωση με την Ελλάδα ήταν ο στόχος μας. Η Ελλάδα στο τέλος έγινε αμφίβολη φοβούμενη την επιδείνωση των σχέσεων της με την Τουρκία και την τύχη των Ελλήνων της Τουρκίας. Καθώς προχωρούσαμε στον δρόμο που οδηγούσε σε αδιέξοδο, επιτεύχθηκε η συμφωνία της Ζυρίχης. Σε όλη τη γραμμή μπερδευόμασταν στο μυαλό μας μεταξύ της πολιτικής ελευθερίας και της ένωσης και θεωρούσαμε το ένα αναγκαστικά ισοδύναμο με το άλλο. Για αυτή τη σεζόν απορρίψαμε τις προτάσεις Winster το 1946. μετά το σύνταγμα του Ράντκλιφ το 1957 και τέλος οι προτάσεις Μακμίλαν το 1958. Τελικά καταλήξαμε στη συμφωνία της Ζυρίχης με βάση τις συνθήκες.

Κατηγορούμε για αυτό σχεδόν όλους. Προτείνω ότι είναι καιρός να μετρήσουμε την πορεία που αποφασίσαμε να ακολουθήσουμε στην αναζήτηση της πολιτικής ελευθερίας και να κάνουμε λίγη αυτοκριτική. Την ευθύνη μας ως προς αυτό πρέπει να έχουν και ορισμένοι από τους πολιτικούς αρχηγούς στην Ελλάδα που βρυχηθήκαν σαν λιοντάρι το 1955 και ο βρυχηθμός ακούστηκε στις ακτές της Κύπρου μέσω του ραδιοφώνου της Αθήνας.

Αν ακολουθούνταν μόνο η πορεία κατοχύρωσης των συνταγματικών ελευθεριών που τόσο υποστήριξα, θα είχαν σωθεί τόσες ζωές, θα είχαν διατηρηθεί οι καλές μας σχέσεις με τους Τούρκους, θα είχαν αποφευχθεί οι τριβές μεταξύ Βρετανών και Ελλήνων και θα είχαν γλιτώσει η περιττή σπατάλη υλικών πόρων κατά τη διάρκεια της έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον και αν θέλαμε την ένωση αυτή η πορεία ήταν η μόνη που θα μας επέτρεπε να την πετύχουμε.

Ωστόσο, ό,τι έγινε έγινε καλόπιστα. Το να σκάβουμε στο παρελθόν δεν είναι καλό πράγμα. Πρέπει να συγχωρούμε και να συγχωρούμε και να αναρωτιόμαστε πού πάμε από εδώ. Όπως είπε ο Thomas Jefferson "/ όπως τα όνειρα του μέλλοντος καλύτερα από την ιστορία του παρελθόντος"

Η συμφωνία της Ζυρίχης είναι τόσο καλή όσο και οι άνδρες που θέλουν να την εφαρμόσουν. Κατ' αρχήν έχει ένα πλεονέκτημα στο ότι μας έχει κάνει κύριους του σπιτιού μας.

Έχει αντίθετα ένα μειονέκτημα στο ότι διχάζει τη χώρα. Οι διατάξεις που αφορούν τον κανόνα του 70:30 μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων στα δημόσια τμήματα (και 60: 40 στον κυπριακό στρατό) δεν είναι τόσο σημαντικές όσο το)» βλέμμα αν δεν τις δούμε—και ελπίζω ότι για μια φορά θα σταματήσουμε να το κάνουμε αυτό—με συναισθηματισμό. Ο κανόνας 70:30 με ανεστραμμένο τρόπο λέει ότι θα υπάρξουν τόσοι περισσότεροι Έλληνες που απασχολούνται στην ιδιωτική βιομηχανία και το εμπόριο από ό,τι εγώ (αν αυτό εκφραζόταν αντικειμενικά στη συμφωνία οι Τούρκοι πιθανότατα θα ήταν σε εξέγερση). Από την άλλη, σημαντικές είναι οι διατάξεις του για τη διαίρεση της χώρας, ιδίως η ίδρυση των Κοινοτικών Επιμελητηρίων και σε μικρότερο βαθμό η διαίρεση των δήμων. Τείνουν να εμποδίζουν την ενότητα, μια βασική διάταξη για την πρόοδο. Επιπλέον, επιβάλλουν σε μια μικρή χώρα ένα ακριβό κυβερνητικό εποικοδόμημα που αργά ή γρήγορα θα γίνει άκαρπο και για τους Έλληνες και για τους Τούρκους.

Είναι δύσκολο να μεγαλοποιήσεις τα κακά του διχασμού. Οι Τούρκοι απειλούν τους Έλληνες με διχοτόμηση. Στην πραγματικότητα, η διχοτόμηση του νησιού θα πρέπει να είναι πιο επικίνδυνη για τους 4 ούρκους παρά για τους Έλληνες. γιατί θα βρεθούν αντιμέτωποι είτε με την ένωση και

να κυβερνηθούν από την Τουρκία είτε να γίνουν ένα μικρό ανεξάρτητο κράτος. Καμία από αυτές τις δυνατότητες δεν είναι πολλά υποσχόμενη και το βιοτικό τους επίπεδο μπορεί να μειωθεί.

Η ουσία του όλου θέματος είναι η ενότητα. Αυτός είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της μελλοντικής μας προόδου. Η κατάσταση αυτή τη στιγμή είναι σοβαρή, και δεν έχει γίνει κατανοητό πόσο σημαντικό είναι αυτό το ζήτημα της ενότητας. Δείτε τι συνέπειες έχει επιφέρει αυτή η έλλειψη ενότητας. Λόγω δυσπιστίας μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων χάσαμε τους δήμους και έχει δημιουργηθεί μια χαοτική κατάσταση. καταργήθηκε ο νόμος για τη φορολογία εισοδήματος, γεγονός που οδήγησε σε μεγάλες απώλειες εσόδων από την πλευρά του κράτους και —το χειρότερο— στη δημιουργία τριών χωριστών οργάνων, της κεντρικής κυβέρνησης και του Ελληνικού και Τουρκικού Κοινοτικού Επιμελητηρίου, για την είσπραξη άμεσων φόρων, που μπορεί να οδηγήσει μόνο σε διασπορά του πλούτου.

Η δυσπιστία μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων έχει βλάψει την εμπιστοσύνη και οι ντόπιοι και ξένοι επενδυτές ντρέπονται να ξεκινήσουν νέες επιχειρήσεις ή να αναπτύξουν υπάρχουσες. Η αποτελεσματικότητα των κυβερνητικών υπηρεσιών έχει αναγκαστικά μειωθεί και η γραφειοκρατία έχει εισχωρήσει. Έχει ξεκινήσει ένας οικονομικός πόλεμος μεταξύ των δύο κοινοτήτων που δεν αγοράζουν προϊόντα η μία στην άλλη, γεγονός που οδηγεί στη δημιουργία μικρών, υψηλού κόστους και αναποτελεσματικών παραγωγικών μονάδων. Αυτή η κατάσταση είναι πιο επιζήμια για όλους τους Κύπριους, Έλληνες και Τούρκους.

Οι Έλληνες είμαστε στην πλειοψηφία και το βάρος της ευθύνης πέφτει στους ώμους τους. Ανάληψη ευθύνης σημαίνει να είσαι σε ηγετική θέση. Σημαίνει επίσης να κάνεις μια σκληρή δουλειά. Μέχρι στιγμής δεν έχουμε ανταποκριθεί πλήρως σε αυτήν την ευθύνη. Ο Ελληνικός τύπος διεξάγει έναν πόλεμο με τα μούτρα εναντίον του Τουρκικού τύπου και σε αρκετές περιπτώσεις έχει προκαλέσει τριβές. Δεν έχουμε εφαρμόσει καμία αυτοσυγκράτηση στις εθνικές μας εκφράσεις, ειδικά σε περιπτώσεις ελληνικών εθνικών εορτών. Είναι εύκολο να επιδοθούμε σε αυτά τα πράγματα, αλλά πού μας οδηγούν;

Είπαμε ότι είμαστε σε θέση ευθύνης. Όταν γιορτάζουμε κατάφωρα σε ελληνικές εθνικές εκδηλώσεις, προκαλούμε φόβο και μίσος στους Τούρκους. Οι Τούρκοι κάνουν το ίδιο λάθος γιατί επιδίδονται και αυτοί στις δικές τους γιορτές. Ας ελπίσουμε ότι θα σταματήσουν, ειδικά αν τους δώσουμε το καλό παράδειγμα. αλλά έχουν την πολυτέλεια να το κάνουν αυτό γιατί είναι μειοψηφία: εμείς δεν μπορούμε. Δεν δώσαμε αρκετή έμφαση σε καθαρά κυπριακές εθνικές εκδηλώσεις, όπως η 16η Αυγούστου, η ημέρα της ανεξαρτησίας μας. γιατί αυτά θα τείνουν να επιφέρουν ενότητα. Δεν έχουμε ακόμη τηρήσει πλήρως όλες τις διατάξεις των συμφωνιών της Ζυρίχης και του Λονδίνου.

Ορισμένες από αυτές τις διατάξεις είναι δύσκολο να γίνουν αποδεκτές και να δοθούν σε μια μειοψηφία προνόμια που είναι πιθανό να επηρεάσουν την ομαλή λειτουργία της κρατικής μηχανής. Ωστόσο, πρέπει να θυμόμαστε ότι βάλαμε την υπογραφή μας και πρέπει να το τιμήσουμε. Εάν τηρούσαμε τη συμφωνία, τα πράγματα θα γίνουν πολύ πιο εύκολα για όλους και ειδικά για τους Έλληνες, γιατί τα έμμεσα οφέλη που θα προκύψουν από την αρμονία και τη συνεργασία μεταξύ των δύο κοινοτήτων είναι πολύ μεγαλύτερα από τα φαινομενικά μειονεκτήματα -κυρίως που συνδέονται με την υπερηφάνεια- που θα προκύψουν από την τήρηση των συμβατικών μας υποχρεώσεων. Τόσο πολύ ώστε να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη των Τούρκων που μπορεί τελικά να είναι πρόθυμοι να συνεργαστούν μαζί μας για την εξάλειψη με κοινή συναίνεση -και όχι μονομερώς- των χειρότερων διατάξεων της συμφωνίας της Ζυρίχης, ειδικά αυτών που αφορούν τη διχοτόμηση της χώρας, που επιβαρύνουν τόσο τους Τούρκους όσο και τους Έλληνες.

Η κατάσταση είναι σοβαρή. Στην πραγματικότητα είναι πιο σοβαρό από ό,τι φαίνεται, γιατί αν συνεχίσουμε με τον τρόπο που κάναμε τα τελευταία δύο χρόνια, το πλοίο της πολιτείας θα στεναχωρηθεί. Εάν είμαστε παθητικοί ή δείξουμε έλλειψη φιλίας προς τους Τούρκους, θα πρέπει αναγκαστικά να βασίζονται όλο και περισσότερο στην Τουρκία και θα δημιουργηθεί μια πολύ ατυχής κατάσταση για όλους τους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας και της Τουρκίας. Και για εμάς τους Έλληνες της Κύπρου θα προδικάσουμε τη θέση ευθύνης και ηγετικής μας θέσης. Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί όταν οδηγούμε το αυτοκίνητο της πολιτείας. Τόσο προσεκτικοί σαν να εξαρτάται η ζωή μας από αυτό—γιατί εξαρτάται. Εάν προκαλούσαμε μια χιονοστιβάδα, δεν θα μπορούσαμε να τη σταματήσουμε στη μέση της πλαγιάς.

Βασικά πρέπει να είμαστε μια χώρα και ένας λαός. Οι Τούρκοι είναι πάνω απ' όλα Κύπριοι. και οι Έλληνες το ίδιο. Υπάρχει μεγαλύτερη ενότητα στην άποψη για τη ζωή και την κοινωνική συμπεριφορά μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων στην Κύπρο από ό,τι τείνουν να υποδηλώνουν οι φαινομενικές διαφορές θρησκείας και γλώσσας μεταξύ των δύο ομάδων. Πρέπει επίσης να θυμόμαστε ότι είμαστε μόνοι στον κόσμο. Κανείς δεν μπορεί πραγματικά να μας βοηθήσει εκτός από εμάς τους ίδιους. Μέχρι να επιτευχθεί ενότητα, η ελληνική πλευρά πρέπει να είναι μεγαλοψυχία

και πρέπει να δώσει περισσότερα από όσα μπορεί να πάρει. Αυτός είναι ο βασικός κανόνας του να είσαι σε μια υπεύθυνη θέση. Η ανεκτικότητα είναι μια άλλη απαραίτητη φάση ευθύνης. Όταν η τουρκική πλευρά υποκινεί, η ελληνική πλευρά δεν πρέπει να αντιδράσει —για χάρη της. Η τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων είναι μια άλλη —ενίοτε πικρή— αναγκαιότητα. Εμείς οι Έλληνες πρέπει να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη των Τούρκων. Διαφορετικά βυθιζόμαστε στο επίπεδο της μειοψηφίας. «Υπάρχει λίγη φιλία στον κόσμο» είπε ο Φράνσις Μπέικον «και λιγότερο από όλα μεταξύ ίσων».

Ένας από τους Έλληνες ηγέτες με τους οποίους κάποτε συζήτησα αυτά τα θέματα εξέφρασε αμφιβολίες για το εάν η τουρκική πλευρά θα συνεργαστεί ποτέ, ακόμη κι αν οι Έλληνες εκτελούσαν πλήρως τα καθήκοντά τους. Μπορεί να είναι έτσι, αλλά σε μια τέτοια περίπτωση οι Τούρκοι δεν θα έχουν πόδι να σταθούν και η διεθνής γνώμη δεν θα είναι υπέρ τους. Οι Έλληνες πρέπει να έχουν το χέρι τους απλωμένο στους Τούρκους, πάντα. Μια μέρα, νιώθω σίγουρος, οι Τούρκοι θα το ταρακουνήσουν.

Από την άλλη πλευρά, η τουρκική πλευρά πρέπει να θυμάται ότι πρέπει να εφαρμόσει και αυτοσυγκράτηση. Η νίκη που κέρδισαν επί της συμφωνίας της Ζυρίχης είναι συγκυριακή, που δημιουργήθηκε από την τριβή μεταξύ Ελλήνων και Βρετανών. Δεν είναι αληθινή νίκη και αν βασιστούν πάρα πολύ σε αυτήν, θα τους αποτύχει μια μέρα. Θα πρέπει επίσης να συνεργαστούν με τους Έλληνες, ως πρώτο στάδιο, σε πολιτειακές δραστηριότητες, στο Εμπορικό Επιμελητήριο, σε δραστηριότητες προσκόπων και ξεναγών κοριτσιών, σε εργοδότες, συλλόγους, σε εργατικά σωματεία, σε παιχνίδια. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαν να θέσουν τα θεμέλια για συνεργασία σε υψηλότερο επίπεδο. Και το ίδιο ισχύει και για τους Έλληνες. Τα τουρκικά πρέπει να διδάσκονται στα ελληνικά σχολεία και τα ελληνικά στα τουρκικά. Και οι δύο κοινότητες θα πρέπει να αντιμετωπίζουν η μία την άλλη ως μέλη της ίδιας χώρας.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ

«Καμία χώρα δεν καταστράφηκε ποτέ από το εμπόριο»

Βενιαμίν Φραγκλίνος.

Η διάσπαση προκαλεί πολλά πλευρικά δυσμενή αποτελέσματα. Ένα από αυτά είναι στον τομέα των δημοσίων οικονομικών. Λόγω έλλειψης συνεννόησης μεταξύ των δύο κοινοτήτων, ο νόμος περί φόρου εισοδήματος καταργήθηκε τον Δεκέμβριο του 1961 και θεσπίστηκε νομοθεσία που προέβλεπε ότι όλοι οι μη Κύπριοι πρέπει να πληρώνουν φόρο εισοδήματος στην κυβέρνηση, ενώ οι Έλληνες και οι Τούρκοι να πληρώνουν τέτοιο φόρο στα κοινοτικά τους επιμελητήρια. Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση έχασε έσοδα. Έχασε τον φόρο εισοδήματος που όφειλε πριν από τον Δεκέμβριο του 1961 και η ίδια εμπλακεί σε μεγάλο βαθμό σε υποθέσεις διαφορών για το θέμα.

Και δεν ήταν μόνο αυτό. γιατί πάνω από τη σύγχυση που προέκυψε θεσπίστηκαν εσπευσμένα κοινοτικοί νόμοι, οι οποίοι κατά πάσα πιθανότητα δεν ήταν από όλες τις απόψεις σύμφωνοι με τις συνταγματικές διατάξεις και αυτό οδήγησε σε περαιτέρω προσφυγές ως προς το αν ο φόρος εισοδήματος είναι πληρωτέος από Έλληνες και Τούρκους για το 1961 και δεν είναι σαφές εάν αυτός ο φόρος καταβάλλεται για το 1963.

Και πάλι δεν ήταν μόνο αυτό. Η απώλεια εσόδων που ακολούθησε, ανάγκασε την κυβέρνηση να αυξήσει σημαντικά την έμμεση φορολογία επιβάλλοντας αυξημένους δασμούς σε μεγάλο αριθμό καταναλωτικών αγαθών και πρώτων υλών. Το ήδη κάπως ψηλό τείχος *taiff* έχει γίνει υψηλότερο. Το κόστος ζωής λαμβάνει επιπλέον ώθηση και το βιοτικό επίπεδο θα πέσει. Πέφτει από το 1957. Εκείνο το έτος το καθαρό εθνικό μας εισόδημα σε τιμές αγοράς ανήλθε σε £74,9 εκ. ενώ το 1962 ανερχόταν σε £79 εκ. σημειώνοντας αύξηση 5,4% (Cyprus Economic Review — 1962). Κατά την περίοδο σημειώθηκε Αύξηση στον πληθυσμό (10%) και στο κόστος ζωής (8%). Είναι αλήθεια ότι την ίδια περίοδο σημειώθηκε και πάλι βελτίωση (περίπου 10%) στους όρους εμπορίου μας, αλλά είναι αμφίβολο αν αυτός ο παράγοντας από μόνος του μπόρεσε να αντισταθμίσει την πτώση του καθαρού κατά κεφαλήν εισοδήματος που επέφερε η αύξηση του πληθυσμού και η άνοδος των τιμών που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Τώρα θα πέσει περισσότερο γιατί και λόγω της ανύψωσης του δασμολογικού μας τείχους, ο σχετικός όγκος του διεθνούς μας εμπορίου -τόσο των εξαγωγών όσο και των εισαγωγών- θα μειωθεί και θα στερήσουμε τον εαυτό μας από το πλεονέκτημα της ανταλλαγής αγαθών με άλλες χώρες. Αυτό είναι ένα μεγάλο πλεονέκτημα. Είναι αυτό που στον οικονομικό κόσμο διαφοροποιεί τον άνθρωπο από τα ζώα. Κάνε τον κάθε άνθρωπο να φροντίζει για τη δική του τροφή, ρούχα και καταφύγιο και γίνεται ζώο, και μάλιστα άγριο.

Ένα άλλο σημαντικό μειονέκτημα της ανύψωσης του δασμολογικού μας τείχους είναι ότι σίγουρα θα μειώσουμε την εμπιστοσύνη των ξένων επενδυτών στην επένδυση κεφαλαίων στο νησί. Η ελευθερία του διεθνούς εμπορίου, η ελεύθερη ανταλλαγή και ένα σταθερό νόμισμα αποτελούν προϋποθέσεις για την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων.

Ακόμη ένα άλλο θέμα που δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής μας είναι ότι ο κόσμος γίνεται μικρότερος και από τότε που οι κυβερνήσεις του τελευταίου παγκόσμιου πολέμου στις περισσότερες χώρες συνειδητοποίησαν τα πλεονεκτήματα του διεθνούς εμπορίου και μειώνουν τους δασμούς, επιπλέον μπορεί κάποια μέρα να γίνουμε μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Επιβάλλοντας δασμούς στους εαυτούς μας τώρα, κάνουμε πολύ δυσκολότερο τον δρόμο προς αυτόν τον τελικό στόχο.

Για μια μικρή κοινότητα όπως η Κύπρος, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις διεθνείς ανταλλαγές αγαθών για την ευημερία της και η οποία ήδη απολαμβάνει έναν βαθμό «φυσικής»

προστασίας από το γεγονός ότι είναι ένα νησί όπου το κόστος των εισαγωγών αυξάνεται από τα θαλάσσια και ασφαλιστικά τέλη, το τείχος των δασμών θα πρέπει να ανέρχεται σε περίπου δεκαπέντε τοις εκατό κατ' αξία κατά μέσο όρο. Αυτό θα πρέπει να είναι αρκετό για να επιβιώσει και να ευημερήσει κάθε αποτελεσματική βιομηχανία. Η προστασία σε υψηλότερα επίπεδα δημιουργεί αναποτελεσματικότητα—για την οποία ο καταναλωτής αναγκάζεται να πληρώσει—και όχι ανάπτυξη.

Επιπλέον, καθιστά την κυβέρνηση στόχο ανθρώπων με κεκτημένα συμφέροντα που απαιτούν προστασία και την εμπλέκει σε έναν φαύλο κύκλο, επειδή ο δρόμος προς την προστασία είναι ολισθηρός: αν προστατεύεις μια βιομηχανία, τότε αυτοί που ασχολούνται με αυτήν ή την προμηθεύουν με πρώτες ύλες θέλουν επίσης προστασία. και αυτό δεν έχει τέλος. Το *protection* είναι σαν κέλυφος. και το κοχύλι δεν κάνει καλό μαχητικό ψάρι: κάνει στρείδι. Οι βιομηχανίες αναπτύσσονται με καλή οργάνωση και επιθετική πολιτική μάρκετινγκ *5 r*. Και αυτά τα πράγματα διδάσκονται ή διαδίδονται.

Εάν ληφθούν υπόψη όλες αυτές οι σκέψεις, γίνεται προφανές ότι τιμωρούμε τον εαυτό μας περιορίζοντας τον όγκο του διεθνούς μας εμπορίου. Οι εισαγωγές θα μειωθούν τώρα επειδή το κόστος των εισαγόμενων ειδών θα αυξηθεί. Οι εξαγωγές τελικά θα μειωθούν επειδή το επίπεδο των μισθών θα αυξηθεί -και το ίδιο θα αυξηθεί και οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται από τις εξαγωγικές βιομηχανίες- και το κόστος τους για τους πελάτες του εξωτερικού θα αυξηθεί. Μια μικρή κοινότητα δεν πρέπει να στερείται τα πλεονεκτήματα του υπερπόντιου εμπορίου εάν θέλει να διατηρήσει ή να βελτιώσει το βιοτικό της επίπεδο.

Οι κυβερνήσεις τείνουν να πιστεύουν ότι μπορούν να αποτρέψουν την άνοδο των τιμών με τον έλεγχο των τιμών των καταναλωτικών αγαθών. Παρόλο που μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο άμεσος έλεγχος των τιμών είναι δυνατός και αποτελεσματικός, τέτοιες περιπτώσεις είναι μεμονωμένες και όχι πρακτικής εξασθένησης σε οικονομικές συνθήκες. Η άνοδος ή οι υψηλές τιμές είναι σύμπτωμα υποκείμενων παραγόντων, όπως και η θερμοκρασία είναι το σύμπτωμα μιας ασθένειας. Δεν θεραπεύει κανείς μια ασθένεια παίρνοντας μια ασπιρίνη που μπορεί να μειώσει προσωρινά τη θερμοκρασία. Έχω μεγάλες αμφιβολίες εάν ο έλεγχος των τιμών θα αποφέρει πρακτικά αποτελέσματα.

Εκτός από άλλες εκτιμήσεις, φαίνεται ότι υπήρξε κάποια έλλειψη στόχου πολιτικής όταν αυξήθηκαν τα τιμολόγια. Προφανώς συγκεντρώθηκαν για λόγους εσόδων. Η κυβέρνηση από την άλλη ανακοίνωσε ότι το αντικείμενο ήταν η προστασία (κακό πράγμα αν ήταν έτσι). Προσπάθησα να ταξινομήσω τα αγαθά στα οποία επιβλήθηκαν δασμοί σε ομάδες, όπως καταναλωτικά αγαθά, πρώτες ύλες, είδη που μπορούσαν ή δεν μπορούσαν να παραχθούν τοπικά. Καμία σαφώς καθορισμένη πολιτική δεν θα μπορούσε να γίνει εμφανής από μια τέτοια ταξινόμηση. και είναι πραγματικά επιθυμητό να καθορίζεται ένας στόχος πολιτικής σε όλες τις περιπτώσεις που τίγονται τόσο σημαντικά θέματα όπως τα τιμολόγια. Η προστασία και τα έσοδα είναι δύο αντικρουόμενες απόψεις. Οι φόροι που προορίζονται να αποφέρουν έσοδα θα πρέπει να είναι λιγότερο προστατευτικοί και το αντίστροφο.

. Συνολικά, ένα τείχος υψηλών δασμών οδηγεί στη φτωχοποίηση. Μπορούμε ακόμα να σώσουμε την κατάσταση εάν μειώσουμε ξανά τους δασμούς μόλις αρχίσει να αυξάνεται το επίπεδο των μισθών. Αυτό θα δώσει στην κυβέρνηση αρκετό χρόνο για να αναθεωρήσει τους νόμους για τη

φορολογία εισοδήματος και να επιβάλει έναν ολοκληρωμένο νόμο που θα καλύπτει ολόκληρο το νησί. Η συνεργασία μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων εδώ είναι απαραίτητη. Οι τιμές πρέπει να είναι λογικές. Προς το παρόν είναι πολύ υψηλά και ως αποτέλεσμα οι άνθρωποι προσπαθούν να αποφύγουν τη νομοθεσία όσο μπορούν και τα έσοδα μειώνονται αντί να αυξάνονται. Επιπλέον και στον βαθμό στον οποίο εισπράττεται ο φόρος, οι υψηλοί συντελεστές τείνουν κατά πρώτο λόγο να στερούν τη βιομηχανία και το εμπόριο από ρευστά κεφάλαια που χρειάζονται για επανεπένδυση και, δεύτερον, να κάνουν τους ανθρώπους και ιδιαίτερα τους επιχειρηματίες να εργάζονται λιγότερο από ό,τι αλλιώς, γιατί υπάρχει ένα όριο στο οποίο οι άνθρωποι είναι πρόθυμοι να εργαστούν και να κερδίσουν εισόδημα εάν αφαιρεθεί το μεγαλύτερο μέρος αυτού του εισοδήματος. Οι σημερινοί μέγιστοι συντελεστές φόρου είναι 85 τοις εκατό για τα φυσικά πρόσωπα και 42,5 τοις εκατό (κατ' αποκοπή) για εταιρικούς φορείς. Τα ποσοστά αυτά συγκρίνονται δυσμενώς με τα αντίστοιχα ποσοστά που επιβάλλονται από άλλες χώρες.

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα:

	Μέγιστες Τιμές στο Προσωπικό Εισόδημα	Μέγιστες Τιμές για τα εταιρικά κέρδη
Ηνωμένο Βασίλειο	88,75%	38,75%
Καναδάς	80%	47%
Γαλλία	73%	45%
Ολλανδία	72,5%	47%
Ιαπωνία	70%	45,44%
Αυστραλία	66,67%	40%
Βέλγιο	65%	40,75%
Σουηδία	65%	40%
Ελλάδα	60%	
Αυστρία	59,34%	
Νορβηγία	55%	34%
Γερμανία	53%	51%
Η. της Ν. Αφρικής	47,5%	25,75%
Ελβετία	8%	8,75%

(Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν έχουν συμπεριληφθεί λόγω της προτεινόμενης αναθεώρησης στους φορολογικούς συντελεστές της).

Πρέπει επίσης να επισκευαστούν τα φοροεισπρακτικά μηχανήματα. Ένας μεγάλος αριθμός ατόμων που είναι φορολογητέοι αποφεύγουν εντελώς τον νόμο και το βάρος πέφτει στους λίγους.

Οι Έλληνες και οι Τούρκοι πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι η ύπαρξη τριών φοροεισπρακτικών αρχών, δηλαδή της Κυβέρνησης και των δύο κοινοτικών επιμελητηρίων, μόνο σε σπατάλη μπορεί να οδηγήσει. Πρέπει επίσης να συνειδητοποιήσουν ότι οι άμεσοι φόροι είναι καλοί και απαραίτητοι για την κοινότητα, εάν δεν είναι απαγορευτικά υψηλοί. και ότι από την άλλη ένα τείχος υψηλών δασμών προκαλεί φτώχεια. Παρεμπιπτόντως, αυτό μπορεί να είναι ένα μάθημα και για τις δύο κοινότητες να σταματήσουν τον μικροοικονομικό απομονωτισμό που επικρατεί επί του παρόντος στην Κύπρο και κάνει τα πράγματα ακόμη χειρότερα. Οι Τούρκοι υποφέρουν περισσότερο από τους Έλληνες από αυτή την άποψη γιατί είναι η μικρότερη κοινότητα. Όπως έγραψε ο List πριν από σχεδόν έναν αιώνα «η δύναμη της παραγωγής πλούτου είναι απείρως πιο σημαντική από τον ίδιο τον πλούτο». Εάν οι δύο κοινότητες συνεργαστούν τότε αυτή η δύναμη μπορεί να σωθεί.